

ЗАКОН

за допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

(Обн., ДВ, бр. 63 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 86, 105 и 108 от 2006 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2007 г. – бр. 37 от 2007 г.; изм. и доп., бр. 41, 52, 59, 108 и 113 от 2007 г., бр. 106 от 2008 г., бр. 12, 23, 74 и 95 от 2009 г., бр. 94 и 100 от 2010 г., бр. 19, 77 и 99 от 2011 г., бр. 54, 94 и 103 от 2012 г., бр. 23, 30, 68, 98, 101, 104 и 109 от 2013 г., бр. 1, 105 и 107 от 2014 г. и бр. 41, 79, 94 и 95 от 2015 г.)

§ 1. В глава двадесет и пета се създава чл. 176в:

„Обезпечение при доставки на течни горива

Чл. 176в. (1) Всяко данъчно задължено лице е длъжно да предостави обезпечение в пари, в държавни ценни книжа или в безусловна и неотменяема банкова гаранция за срок една година пред компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите, когато за текущия данъчен период:

1. извърши облагаеми доставки на течни горива със ставка на данъка 20 на сто и с обща стойност на данъчните им основи над 25 хил. лв., или

2. общата стойност на данъчните основи при вътреобщностни придобивания на течни горива, които не са предназначени за потребление от лицето, осъществило вътреобщностните придобивания, надвиши 25 хил. лв., или

3. получи течни горива, освободени за потребление по чл. 20, ал. 2, т. 1 от Закона за акцизите и данъчните складове на стойност над 25 хил. лв., ако не е възникнало основание за обезпечение на друго основание.

(2) Обезпечението по ал. 1 е в размер 20 на сто от данъчната основа на облагаемите доставки, придобиванията или стойността на течните горива за предходния данъчен период, но не по-малко от 50 хил. лв. При последващи доставки с място на изпълнение на територията на страната на течни горива, които са предмет на вътреобщностно придобиване или са обезпечени при освобождаването им за потребление, не се предоставя обезпечение от лицето, осъществило вътреобщностното придобиване или получило течните горива, освободени за потребление.

(3) Когато лице по ал. 1 не е извършвало облагаеми доставки или вътреобщностни придобивания, или не е получавало освободени за потребление течни горива по чл. 20, ал. 2, т. 1 от Закона за акцизите и данъчните складове с обща стойност на доставките, придобиванията или освобождаванията над 25 хил. лв. за предходния данъчен период, размерът на обезпечението се определя по реда на ал. 2 върху прогнозната средномесечна данъчна основа на облагаемите доставки или придобиванията на течни горива или стойността на получаванията на освободените за потребление течни горива, изчислена на базата на 12 месеца, но не по-малко от 50 хил. лв.

(4) При промяна на обстоятелствата, които са от значение за определяне размера на обезпечението, се предоставя ново обезпечение. Новото обезпечение е в размер, не по-малък от 20 на сто от данъчната основа на облагаемите доставки/вътреобщностните придобивания на течни горива или стойността на получените течни горива, освободени за потребление, с които се надхвърля предоставеното вече обезпечение.

(5) Обезпечението по ал. 1 се предоставя в 7-дневен срок преди:

1. датата на възникване на данъчното събитие на доставката, данъчната основа, на която надвиши 25 хил. лв., или

2. датата на възникване на данъчното събитие при вътреобщностното придобиване, данъчната основа, на което надвиши 25 хил. лв., или

3. освобождаване на течни горива за потребление по чл. 20, ал. 2, т. 1 от Закона за акцизите и данъчните складове, с което се надвишават 25 хил. лв.

(6) Когато са налице условията по ал. 1, лицето е длъжно да предостави ново обезпечение не по-късно от 14 дни преди изтичането на срока на предходното обезпечение. Размерът на новото обезпечение се определя по реда на ал. 2.

(7) Обезпечението се освобождава преди изтичането на едногодишния срок, когато регистрацията на лицето по този закон е прекратена и няма неуредени задължения за данък върху добавената стойност. Органът по приходите, установил основанията за освобождаването, уведомява банката за освобождаването му.

(8) Лицензиран складодържател по смисъла на Закона за акцизите и данъчните складове, лице, което извършва доставки по чл. 24, ал. 1, т. 1 и чл. 26, ал. 2 от Закона за акцизите и данъчните складове, както и лице, което е изпълнило изискванията на чл. 118, ал. 6, се освобождават от задължението за предоставяне на обезпечение.

(9) Компетентен орган по приходите може да прекрати регистрацията по този закон на лице, което не е предоставило в пълен размер обезпечението по ал. 1, или не е предоставило обезпечението в срок.

(10) За лицата по ал. 1 Националната агенция за приходите създава и поддържа електронен публичен регистър, част от регистъра по чл. 80, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, в който се вписват идентификационни данни за лицата, предоставили обезпечение, размерът на обезпечението и срокът на действие на обезпечението.

(11) Компетентен орган по приходите вписва лицето в регистъра по ал. 10 в деня на предоставяне на обезпечението. При освобождаване на обезпечението компетентен орган по приходите заличава лицето от регистъра в деня на освобождаването."

§ 2. В глава двадесет и шеста се създава чл. 180в:

"Чл. 180в. (1) Лице, което, като е длъжно, не предостави в срок обезпечение по чл. 176в, или предоставеното обезпечение не е в размера по чл. 176в, се наказва с глоба - за физическите лица, които не са търговци, или с имуществена санкция - за юридическите лица и едноличните търговци, в размер на дължимото обезпечение.

(2) При повторно нарушение глобата, съответно санкцията по ал. 1, е в двоен размер на дължимото обезпечение.

(3) При нарушение по ал. 1, когато лицето е предоставило обезпечение в 7-дневен срок, следващ изтичането на срока, в който е следвало да бъде представено обезпечение, глобата, съответно имуществената санкция, е в размер 25 на сто от дължимото обезпечение, но не по-малко от 10 000 лв."

§ 3. В § 1 от Допълнителните разпоредби се създава т. 82:

"82. „Течни горива“ по смисъла на този закон са енергийни продукти по чл. 13, ал. 1 от Закона за акцизите и данъчните складове с изключение на енергийните продукти с кодове по КН 2709 00, 2711 11 и 2711 21."

ПРЕХОДНА РАЗПОРЕДБА

§ 4. Лицата, за които към датата на влизането в сила на този закон са налице условията по чл. 176в, са длъжни да предоставят обезпечение в едномесечен срок от влизането в сила на този закон.

Законът е приет от 43-ото Народно събрание на 2016 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за допълнение на Закона за данък върху добавената стойност

Проектът на Закон за допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (ЗДДС) е изготвен във връзка с предотвратяване на възможностите за злоупотреби чрез ефективна превенция и борба с данъчните измами в областта на данък върху добавената стойност.

Данъчните измами с ДДС са едни от най-сложните социално-икономически негативни явления, които оказват изключително отрицателно въздействие върху икономиката на страната. Тези незаконни действия лишават бюджета от значителни по размер приходи, като едновременно с това оказват негативно влияние върху пазарната среда и конкуренцията, икономическото развитие и инвестициите, подкопавайки реалната икономическа дейност.

Със законопроекта се предлага механизъм, съгласно който, при осъществяване на търговия с течни горива, лицата задължително да предоставят обезпечение в пари, държавни ценни книжа или в безусловна и неотменяема банкова гаранция за срок една година пред компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите.

Задължението за предоставяне на обезпечение ще възниква, когато данъчно задължено лице за текущия данъчен период е извършило облагаеми доставки на течни горива с обща стойност на данъчните основи по доставките над 25 хил. лв., вътреобщностно придобиване на течни горива с обща стойност на данъчните основи на придобиванията над 25 хил. лв. или освобождава течни горива за потребление по чл. 20 от Закона за акцизите и данъчните складове на стойност над 25 хил. лв.

Режимът ще се прилага по отношение на търговците с течни горива, които са рискови, като следва да се отбележи, че най-рискови са вложителите в данъчните складове (66,3% от броя на вложителите в данъчни складове през 2015 г. се идентифицират като рискови лица), както и лица – посредници в търговията с течни горива.

Данъчните измами с ДДС са концентрирани в сектор търговия с течни горива, тъй като скоростта на обращение на паричните средства в него е висока, а инкасирането на стойността на горивата е в интервал, близък или идентичен с този на самата доставка. За укриване и невнасяне на данъчни задължения, свързани с доставки на течни горива, от лицата, участващи в схеми за измами с ДДС, най-често се използват следните механизми:

- Регистрация по ЗДДС на новосъздадени дружества, които извършват фиктивна дейност до момента на възникване на задължение за плащане на данъка.

Впоследствие тези дружества не могат да бъдат открити на адресите им за управление и се превръщат в „липсващи търговци“. На практика, се усложнява установяването на данъка за декларираните от тях доставки, а събирането му е почти невъзможно;

- Покупки на течни горива, документирани с фалшиви разходо-оправдателни документи, издадени от фиктивни доставчици, които нямат възможност да извършат фактурираните и декларираните доставки и/или не се намират на посочените от тях адреси на управление/кореспонденция. Тези покупки се регистрират в счетоводните документи с цел неправомерно приспадане на данъчен кредит и отчитане на разходи в по-голям размер. Крайният резултат е формиране на загуби за бюджета от възстановен ДДС;
- Документални доставки между дружества, които са свързани лица, с цел приспадане на данъчен кредит;
- Фактуриране на нереални количества, по-малки от действителните, с цел намаляване размера на дължимия данък.

Високата степен на риск, идентифициран при търговията с течни горива, както и фактът, че в схемите за данъчни измами участват голям брой лица, изключително много затруднява и намалява ефективността от административния контрол върху задължените лица, като същевременно увеличава натиска и налага използване на ресурс с оглед на детайлен анализ на риска от участие в схеми за данъчни измами от отделните задължени лица. Характерен за търговията с течни горива е и 24-часовият цикъл на реализация на стоките от доставчик до краен потребител, което е допълнителна пречка за конвенционалните контролни дейности.

Механизмът представлява и предпазна мярка за коректните икономически оператори от случайни сделки с некоректни доставчици на течни горива, участващи в схеми за данъчни измами, като ще способства и за предотвратяване на възможността за упражняване на право на данъчен кредит за доставки, по които доставчикът не се е разчел с бюджета.

Предложеният механизъм допълнително ще доведе до по-ефективна превенция и борба с данъчните измами с ДДС при търговията с течни горива посредством максимални нива на прозрачност и правна сигурност за икономическите оператори и минимизиране на риска лоялни и добросъвестни търговци да бъдат въвлечени в схеми за данъчни измами и съответно да бъдат отговорни за неплатения от други лица ДДС, съгласно закона.

Данъчните измами с течни горива водят и до значителни загуби за държавния бюджет. Данните от изготвения от НАП анализ на риска „Намаляване на данъчните задължения чрез непълно отчитане на приходи от продажби на твърди, течни и газообразни горива от задължените лица, осъществяващи дейност

„Търговия с твърди, течни и газообразни горива“ показват тенденция на нарастване на щетата за бюджета от този риск – от 55 млн. лв. за 2013 г. и 99 млн. лв. за 2014 г., оценката за размера на тази щета за 2015 г. възлиза на 109 млн. лв.

Не на последно място, следва да се отбележи и влиянието на данъчните измами върху лоялните търговци, неучастващи в схеми за данъчни измами, което се проявява при цените на предлаганите от тях течни горива спрямо ценовите нива на горивата, предлагани от участниците в схеми за данъчни измами, и дисбалансира целия икономически сектор.

Със законопроекта се предвижда разпоредба, гарантираща съответствие на обезпечението със задълженията за ДДС, които биха възникнали през съответния данъчен период. Когато лицето не е извършвало облагаеми доставки, вътреобщностно придобиване или не е освобождавало течни горива за потребление по смисъла на Закона за акцизите и данъчните складове с обща стойност над 25 хил. лв. в предходния данъчен период, размерът на обезпечението ще се определя върху прогнозната средномесечна данъчна основа на облагаеми доставки/придобивания на течни горива или стойност на течни горива, изчислена на базата на 12 месеца, но не по-малко от 50 хил. лв. По този начин ще се гарантира ефективно събиране на вземанията на бюджета за ДДС, които биха възникнали по повод на доставките на течни горива.

Предоставянето на обезпечение на задължения за ДДС се прилага и в други случаи, предвидени в действащите разпоредби на закона, като например в случаите на регистрация при определени хипотези, предвидени в ЗДДС, или при възстановяването на данък в ускорен срок.

Със законопроекта се предлага Националната агенция за приходите да създаде и да поддържа електронен публичен регистър – част от регистъра по чл. 80, ал. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс, в който ще се вписват идентификационни данни за лицата, предоставили обезпечение, размерът на обезпечението и срокът на действие на обезпечението. Целта на предложението е да се осигури правна сигурност за получателите по доставки на течни горива, че техните доставчици са обезпечили задълженията си за ДДС, и в случаите на укрит данък от доставчик претенцията на държавата да не бъде насочена към получателя по доставката.

С цел да се осигури ефективност на предлаганата мярка се предвижда както възможност да бъде прекратена регистрацията на ЗДДС на лице, което не е предоставило в пълен размер обезпечението или не е предоставило обезпечението в срок, така и налагането на административнонаказателна санкция.

Предвиден е преходен период, съгласно който, в едномесечен срок от влизането в сила на предложените разпоредби, лицата, за които се отнася режимът, да предоставят необходимото обезпечение по доставките с течни горива.

Предложените промени в закона няма да доведат до необходимост от допълнителни финансови средства за бюджета, както и за бизнеса.

Със законопроекта не се въвеждат норми на правото на Европейския съюз, поради което не се налага да бъде изготвена справка за съответствие с европейското право.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Бойко Борисов)

